

Sygn. akt I ACa 897/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 stycznia 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący :	SSA Zofia Kawińska-Szwed (spr.)
Sędziowie :	SA Anna Bohdziewicz SO del. Tomasz Ślęzak
Protokolant :	Justyna Wnuk

po rozpoznaniu w dniu 30 stycznia 2013 r. w Katowicach

na rozprawie

sprawy z powództwa R. J. i J. J.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w K.

o naprawienie szkody

na skutek apelacji powodów

od wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach

z dnia 7 marca 2012 r., sygn. akt XX Cgg 77/11

uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi Okręgowemu w Katowicach do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt I ACa 897/12

UZASADNIENIE

Powodowie domagali się zasądzenia od pozwanej (...) Spółki Akcyjnej w K. kwoty 160.000 zł z odsetkami od 30 września 2010r. tytułem odszkodowania za szkodę wywołaną ruchem zakładu górniczego pozwanej w budynku warsztatu, posadowionym na nieruchomości przy ul. (...) w R., a na wypadek nieuwzględnienia powyższego żądania naprawienia szkody poprzez wykonanie remontu. Wnieśli również powodowie o zasądzenie kosztów procesu. W uzasadnieniu żądania twierdzili, że ich nieruchomość położona jest w zasięgu wpływów eksploatacji górniczej. Oświadczyli, że pozwana odmówiła ugodowego załatwienia sporu twierdząc, że żądanie naprawy uległo przedawnieniu.

Pozwana wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie od powodów kosztów procesu. Pozwana przyznała, że do 2005r. prowadziła eksploatację górniczą, która swoimi wpływami obejmowała nieruchomość powodów.

Powodowie we wniosku oświadczyli, że szkoda ujawniła się w 2007r. Mając na uwadze powyższe pozwana podniosła zarzut przedawnienia roszczeń na podstawie art. 442¹ kc.

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Okręgowy powództwo oddalił i ustalił następujący stan faktyczny:

Powodowie są w ustawowej wspólności majątkowej małżeńskiej współwłaścicielami nieruchomości położonej w R. przy ul. (...).

Wnioskiem złożonym u pozwanej 6 maja 2011r. domagali się naprawienia szkody polegającej na pochyleniu bryły budynku warsztatowego i oświadczyli, że szkoda ujawniła się w 2007r.

Nieruchomość powodów położona jest w granicach obszaru górniczego Kopalni (...) - oddziału pozwanej Spółki.

Budynek warsztatu wzniesiony został w 1989r. i wykazuje w chwili obecnej pochylenie posadzki o wypadkowej przekraczającej 30 mm/m. Pozwana ostatnią eksploatację, która swoimi wpływami objęła nieruchomość powodów przeprowadziła w latach 2003-2004 w pokładzie (...). Wpływy tej eksploatacji ustały na powierzchni najpóźniej z końcem 2005r., co potwierdzają obserwacje repera nr (...), punktu pomiarowego zastabilizowanego w odległości 75 metrów od budynku warsztatu. Ustanie wpływów eksploatacji górniczej skutkowało tym, że od początku 2006r. budynek ani nie obniżał się, ani nie przyrastało pochylenie. Odczuwalne w rejonie posadowienia budynku wstrząsy pochodzące z wyrobisk górniczych wywoływały zbyt małe przyspieszenia drgań gruntu, aby wywołać jakiegokolwiek uszkodzenia budynku. Wstrząsy górnicze nawet jeśli wywołują drgania szkodliwe dla elementów konstrukcyjnych budynku nie powodują zmian pochylenia bryły.

Sąd Okręgowy podzielił opinię biegłego z zakresu geologii w górnictwie mgr. inż. W. T. jako obiektywną oraz w sposób wyczerpujący i przekonujący umotywowaną.

W oparciu o dokonane ustalenia faktyczne Sąd zważył, co następuje:

Przepis art. 442¹ § 1 kc — zbieżny w treści z obowiązującym do 10 sierpnia 2007r. przepisem art. 442 § 1 kc stanowi, że roszczenie o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym ulega przedawnieniu z upływem trzech lat od dnia w którym poszkodowany dowiedział się o szkodzie i osobie obowiązanej do jej naprawienia. Przyjmując za oświadczeniem powodów we wniosku z 6 maja 2011r., że szkoda ujawniła się 31 grudnia 2001r. co wydaje się wątpliwym w świetle wielkości pochylenia i ustania wpływów eksploatacji (przyrostu pochylenia) dwa lata wcześniej, uznać należy, że pozwana skutecznie podniosła zarzut przedawnienia, bowiem roszczenie przedawniło się z dniem 31 grudnia 2010r., a powództwo wytoczono w październiku 2011r.

W tym stanie rzeczy Sąd na podstawie art. 442¹ § 1 kc w związku z art. 92 prawa geologicznego i górniczego powództwo oddalił.

W myśl przepisu art. 108 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych ustawowe zwolnienie od kosztów sądowych nie zwalnia powodów na mocy art. 96 ust. 1 pkt 12 tejże ustawy zwolnionych od obowiązku ponoszenia kosztów sądowych, od obowiązku zwrotu pozwanej kosztów procesu. Sąd uwzględnił więc żądanie pozwanej i na podstawie art. 98 kpc i § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28.09.2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (...) (Dz. U. nr 163 poz. 1349) zasądził od powodów na jej rzecz kwotę 3.600 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Powyższy wyrok zaskarżyli apelacją powodowie, którzy zarzucili naruszenie art. 5 k.c., art. 217 § 2 k.p.c. w zw. z art. 231 k.p.c. i 299 k.p.c. oraz błąd w ustaleniach faktycznych i domagają się zmiany wyroku przez uwzględnienie powództwa lub jego uchylenia i przekazania sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny ustalił i zważył, co następuje:

Apelacji powoda nie można odmówić zasadności. W szczególności zasługuje na uwzględnienie jej zarzut naruszenia art. 5 k.c. przez brak dostatecznego rozważenia zastosowania tego przepisu i przyjęcia, że pozwana skutecznie podniosła zarzut przedawnienia.

Bezspornym jest ustalenie, że nieruchomości powodów powstawała w zasięgu wpływów eksploatacji górniczej przez 16 lat, od 1989 roku do 2005 roku. W wyniku ujemnych wpływów bryła budynku warsztatu wraz z posadzką wychyliła się do 32,5 mm/m. Stosownie do uregulowań zawartych w prawie geologicznym i górniczym powodowie nie byli władni sprzeciwić się ruchowi zakładu górniczego, czego skutkiem są regulacje zmierzające do wzmocnienia ochrony poszkodowanych.

Zabudowania wraz z gruntem objęte wpływami eksploatacji, w realiach polskiego społeczeństwa są dorobkiem życia, a w sytuacji powodów także źródłem zatrudnienia i utrzymywania się.

Norma art. 5 k.c. ma charakter wyjątkowy i może mieć zastosowanie po wykazaniu wyjątkowych okoliczności. Rozstrzygające znaczenie mają okoliczności konkretnego wypadku zachodzące po obu stronach. W tym zakresie rozważeniu podlega charakter dochodzonego roszczenia, przyczyny opóźnienia i to, czy nie jest ono nadmierne.

Sąd Okręgowy ustalił, że roszczenie przedawniło się 31 grudnia 2010 roku, a powództwo wytoczono w październiku 2011r. Zważywszy, że roszczenie dotyczy nieruchomości i zabudowań warsztatowych upływ 9 miesięcy nie może być uznany za nadmierny, tym bardziej że w odczuciu powodów odczuwalne były przez nich w dalszym ciągu wstrząsy. Uszkodzeniu uległ dorobek życia.

W tych warunkach zachodzi podstawa do podzielenia stanowiska apelacji, że podniesienie zarzutu przedawnienia narusza zasady współzycia społecznego. Brak materiału dowodowego i ustaleń w zakresie sposobu naprawienia szkody, jej wysokości i oceny co do celowości przywrócenia stanu poprzedniego, daje podstawę do uchylecia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania, wobec potrzeby rozstrzygnięcia co do jej istoty.

Podstawę powyższego stanowi art. 386 § 4 k.p.c.

Ponownie rozpoznając sprawę Sąd Okręgowy dopuści dowody zawnioskowane przez strony na okoliczność zaistniałej szkody oraz sposobu jej naprawienia, czy to przez przywrócenie stanu poprzedniego czy też zasądzenie odszkodowania. Po uzupełnieniu materiału dowodowego we wskazanym kierunku dokona Sąd jego oceny w ramach zasady wyrażonej w art. 233 k.p.c.